

Karta Charakterystyki - Aktualizacja

według Rozporządzenia Ministra Zdrowia
z dnia 14 grudnia 2004 r. (Dz. U. 2, poz. 8 z 2005 r.)

1. Identyfikacja preparatu

Nazwa produktu: **AeroShell Grease 16**

Zastosowanie: Półsyntetyczny smar do zastosowań lotniczych

Identyfikacja producenta i dostawcy:

	Producent	Dostawca
	Shell UK Oil Products Limited	Shell Polska Sp. z o.o.
Adres:	Stanlow Manufacturing Complex, PO Box 3, Ellesmere Port, CH65 4HB, UK	ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 7a, 02-366 Warszawa
Tel.:	+44 (0) 151 350-4000	(22) 570-00-00
Fax:		(22) 570-00-01
Telefon alarmowy:	+44 (0) 151 350-4595	(22) 570-00-85 0-606 670 031

Data aktualizacji: **2/01/06/2005 r.**

2. Skład i informacja o składnikach

Charakterystyka chemiczna: Mieszanina wysoko rafinowanych olejów mineralnych oraz syntetycznych zagęszczonych gliną i dodatków.

Niebezpieczne składniki: W preparacie występują następujące składniki niebezpieczne – nie ujęte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 2/09/2003 (Dz.U. Nr 199, poz. 1948 - Rozporządzenie to podaje wyjaśnienia skrótu WE; CAS – numer nadany przez Chemical Abstract Service):

Rodzaj związku	WE	CAS	Zawartość, %	Symbole	Zwroty R
Fenotiazyna	202-196-5	92-84-2	0,1 – 0,9	Xi	R43

Pełen opis zwrotów R oraz symboli zagrożenia podano w p. 16.

Normy ekspozycji obowiązują dla następujących składników obecnych w preparacie (patrz p.8):
Olej mineralny, fenotiazyna.

3. Identyfikacja zagrożeń

Produkt nie klasyfikowany jako niebezpieczny (patrz p. 14 i 15), ale wymaga znakowania: „Zawiera fenotiazynę. Może wywoływać reakcję alergiczną”.

Zagrożenie zdrowia ludzkiego: Brak szczególnych zagrożeń w normalnych warunkach stosowania. Przedłużone lub wielokrotne kontakty z produktem mogą powodować podrażnienia skóry. Przegrzany smar może zawierać szkodliwe zanieczyszczenia.

Zagrożenie bezpieczeństwa: Nie klasyfikowany jako zapalny, ale w odpowiednich warunkach może się palić.

Zagrożenie dla środowiska: Nie klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska.

4. Pierwsza pomoc

Objawy: Nie powinien stwarzać zagrożeń w normalnych warunkach stosowania. Może wywoływać reakcję alergiczną skóry u osób wrażliwych.

Układ oddechowy: W mało prawdopodobnym przypadku zawrotów głowy lub mdłości, wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku braku szybkiej poprawy zasięgnąć porady lekarza.

Kontakt ze skórą: Zdjąć zanieczyszczoną odzież i umyć zabrudzoną skórę wodą z mydłem. W przypadku przedłużającego się podrażnienia zasięgnąć porady lekarza. W przypadku stosowania urządzeń pod ciśnieniem, możliwe jest przedostanie się produktu pod skórę. Jeżeli nagły wypływ produktu pod wysokim ciśnieniem spowoduje zranienie skóry, należy bezzwłocznie przewieźć pacjenta do szpitala. Nie czekać na wystąpienie objawów.

Kontakt z oczami: Natychmiast przemywać oczy dużą ilością wody. W przypadku przedłużającego się podrażnienia zasięgnąć porady lekarza.

Spżycie: Wymyć usta wodą i zapewnić pomoc lekarską. Nie wywoływać wymiotów.

Porady dla lekarza: Leczyć objawowo. Zachłyśnięcie produktu do płuc w następstwie wymiotów może prowadzić do odmy płucnej. Przedłużone lub powtarzające się kontakty z produktem mogą powodować podrażnienie skóry. Zranienia pod ciśnieniem wymagają szybkiej interwencji chirurgicznej i przypuszczalnie terapii sterydowej w celu zminimalizowania zniszczenia tkanek i utraty funkcji.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Specyficzne zagrożenia: W procesie spalania preparatu może powstawać skomplikowana mieszanina lotnych cząsteczek stałych i ciekłych oraz gazów, zawierająca tlenek węgla oraz niezidentyfikowane związki organiczne i nieorganiczne.

Zalecane środki gaśnicze: Piana lub suche proszki chemiczne. Dwutlenek węgla (gaśnica śniegowa), piasek lub ziemia mogą być używane tylko do gaszenia małych pożarów.

Nieodpowiednie środki gaśnicze: Silny strumień wody. Unikać stosowania halonów, aby nie skażać środowiska.

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków: W przypadku pożaru w zamkniętym pomieszczeniu należy stosować odzież ochronną i aparat oddechowy na sprężone powietrze.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Indywidualne środki ostrożności: Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Stosować rękawice ochronne z polichlorku winylu, neoprenu lub kauczuku nitylowego, kauczukowe buty do kolan oraz ubranie ochronne z polichlorku winylu. Stosować okulary ochronne lub maskę zabezpieczającą twarz w przypadku możliwości rozchlapywania produktu.

Ochrona środowiska: Zapobiegać rozprzestrzenianiu się oraz przenikaniu do kanalizacji, rowów i rzek przez tworzenie barier z piasku, ziemi lub innych nadających się do tego materiałów. Poinformować lokalne władze w przypadku niemożności zapewnienia ochrony.

Metody oczyszczania zanieczyszczeń: Zebrać zanieczyszczony materiał do odpowiednio oznaczonych pojemników w celu utylizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

7. Postępowanie z preparatem i magazynowanie

Postępowanie z preparatem: Stosować lokalne systemy wentylacji wyciągowej w przypadku ryzyka wdychania par, mgieł lub aerozoli. Unikać przedłużonego lub powtarzającego się kontaktu ze skórą. Do przewożenia produktów w beczkach należy stosować odpowiedni sprzęt oraz obuwie zabezpieczające stopy przed ewentualnym przygnieceniem w razie upadku beczki. Unikać rozlewania. Szmaty nasyczone produktem, papier lub materiały używane do zbierania zanieczyszczeń stwarzają zagrożenie pożarowe. Unikać przechowywania wspomnianych materiałów. Wyrzucić je natychmiast po wykorzystaniu. Dodatkowo do wszystkich specyficznych rekomendacji kontrolowania zagrożeń dla zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska należy przeprowadzić ocenę ryzyka na stanowisku pracy w celu ustalenia środków zaradczych właściwych dla konkretnych warunków pracy.

Magazynowanie: Przechowywać produkt w chłodnym, suchym, dobrze wentylowanym pomieszczeniu, w prawidłowo oznakowanym, szczelnie zamkniętym pojemniku. Unikać bezpośredniego działania promieni słonecznych, źródeł ciepła oraz środków silnie utleniających.

Temperatura przechowywania: Od 0°C (minimum) do 50°C (maksimum).

Zalecane materiały: Pojemniki ze stali miękkiej lub polietylenu o wysokiej gęstości. Pojemników nie należy wykonywać z polichlorku winylu.

Inne informacje: Pojemników z polietylenu nie należy poddawać działaniu wysokich temperatur, mogącym spowodować ich odkształcenia.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Normy ekspozycji dla zagrożeń zawodowych: W preparacie występują następujące składniki, dla których obowiązują normy ekspozycji (Rozporządzenie Min. Pracy i Polityki Społecznej z dn. 29/11/2002 – Dz.U. Nr 217, poz. 1833):

Rodzaj związku	NDS	NDSch	CAS	Zawartość, %
Olej mineralny (faza ciekła aerozolu)	5 mg/m ³	10 mg/m ³		
Fenotiazyna	4 mg/m ³	---	92-84-2	0,1 – 0,9

Działania techniczno-organizacyjne: Stosować lokalne systemy wentylacji wyciągowej w przypadku ryzyka wdychania par, mgieł lub aerozoli. Ze względu na konsystencję produktu, tworzenie mgieł lub pyłów jest mało prawdopodobne.

Ochrona układu oddechowego: Zabezpieczenia układu oddechowego nie są zazwyczaj wymagane. W przypadku ryzyka wdychania mgły olejowej należy nałożyć maskę oddechową z pochłaniaczem par związków organicznych i cząsteczek.

Zabezpieczenie rąk: Stosować rękawice z polichlorku winylu lub kauczuku nitylowego.

Ochrona oczu: W przypadku możliwości rozchłapywania smaru nakładać okulary ochronne lub maskę zabezpieczającą twarz.

Zabezpieczenie ciała: Minimalizować możliwość kontaktu ze skórą. Wkładać ubranie ochronne i buty z podeszwą olejoodporną. Regularnie prać ubranie ochronne i bieliznę.

Kontrola narażenia środowiska: Nie odprowadzać środków smarnych do środowiska.

9. Właściwości fizykochemiczne

Stan skupienia:	Stały (w postaci pasty)
Barwa:	Jasno brązowa
Zapach:	Słaby
Wartość pH:	Brak danych
Prężność par w 20°C:	Brak danych
Rozpuszczalność w wodzie w 20°C:	Pomijalna
Gęstość w 15°C:	Ok. 1017 kg/m ³
Temperatura zapłonu:	Ok. 250°C (PMCC)
Granica wybuchowości - górna:	Brak danych
- dolna:	Brak danych
Temperatura samozapłonu:	Brak danych
Lepkość kinematyczna w 40°C:	Nie dotyczy
Gęstość par (dla powietrza = 1)	Brak danych
Współczynnik podziału n-oktanol/woda:	Brak danych
Temperatura kroplenia:	Ok. 260°C (ASTM D 566)

10. Stabilność i reaktywność

Warunki, których należy unikać: Ekstremalne temperatury i bezpośrednie działanie promieni słonecznych.

Materiały, których należy unikać: Środki silnie utleniające.

Niebezpieczne produkty rozkładu: Nie powinny powstawać w czasie normalnego przechowywania. W procesie spalania preparatu mogą powstawać: tlenek węgla oraz niezidentyfikowane związki organiczne i nieorganiczne.

11. Informacje toksykologiczne

Badania toksykologiczne: Dane toksykologiczne nie zostały określone specyficznie dla tego produktu. Informacje przedstawiono na podstawie wiedzy o składnikach i toksykologii podobnych produktów.

Narażenie ostre – droga pokarmowa: LD50 > 2 000 mg/kg (wartość oczekiwana).

Narażenie ostre – przez skórę: LD50 > 2 000 mg/kg (wartość oczekiwana).

Narażenie ostre – wdychanie: Nie oczekuje się zagrożeń w normalnych warunkach stosowania.

Podrażnianie oczu: Może lekko podrażniać.

Podrażnianie skóry: Może lekko podrażniać.

Podrażnianie układu oddechowego: Wdychanie par może powodować lekkie podrażnienie dróg oddechowych.

Uczulanie skóry: Nie podejrzewany o wywoływanie uczuleń skóry. Zawiera poniżej 1% fenotiazyny. Badania fotosensybilizacji przez fenotiazynę nie dają przekonujących wyników.

Rakotwórczość: Składnikom nie przypisuje się działania kancerogennego.

Mutagenność: Nie uważany za czynnik mutagenny.

Toksyczność dla cyklu reprodukcyjnego: Nie uważany za czynnik toksyczny dla cyklu reprodukcyjnego.

Inne informacje: Przedłużone lub powtarzające się kontakty z produktem zawierającym oleje mineralne mogą powodować odtłuszczenie skóry, zwłaszcza w podwyższonej temperaturze. Może to prowadzić do jej podrażnienia oraz uczulenia, szczególnie w przypadku małej troski o higienę osobistą. Należy minimalizować możliwość kontaktu ze skórą. Zranienie produktem pod wysokim ciśnieniem może prowadzić do lokalnej martwicy, jeśli produkt nie jest usunięty chirurgicznie. Przepracowane środki smarne mogą zawierać szkodliwe zanieczyszczenia, których stężenie zależy od zastosowania i czasu użytkowania w urządzeniach. Zanieczyszczenia mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia i środowiska. Ze WSZYSTKIMI przepracowanymi środkami smarnymi należy się ostrożnie obchodzić i unikać kontaktu ze skórą.

12. Informacje ekologiczne

Dane ekotoksykologiczne nie zostały określone specyficznie dla tego produktu. Informacje przedstawiono na podstawie wiedzy o składnikach i ekotoksykologii podobnych produktów.

Mobilność: Produkt stały w typowych warunkach. Tonie w wodzie słodkiej, ale unosi się na powierzchni wody morskiej. W przypadku przeniknięcia do gleby ulega silnej adsorpcji na jej cząsteczkach.

Rozkład: Nie powinien łatwo ulegać biodegradacji. Główne składniki ulegają naturalnej biodegradacji, jednak obecne są składniki, które mogą zalegać w środowisku.

Kumulacja: Zawiera składniki mogące ulegać bioakumulacji.

Ekotoksyczność: Produkt słabo rozpuszczalny w wodzie. Może powodować gnienie organizmów wodnych. Nie powinien stwarzać zagrożenia dla organizmów wodnych, LL/EL50 > 100 mg/l. (LL/EL50 wyrażono jako nominalną ilość produktu wymaganą do przygotowania wodnych wyciągów testowych).

Inne niepożądane efekty: Produkt nie powinien zubożać warstwy ozonowej, wpływać na globalne ocieplenie ani uwalniać ozonu w reakcji fotochemicznej.

13. Postępowanie z odpadami

Utylizacja odpadów: Stosować się do obowiązujących przepisów prawnych dotyczących odpadów: Ustawy z dnia 27/04/2001 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami (Dz.U. Nr 116, poz. 1208) oraz 11/05/2001 r. (Dz.U. Nr 63, poz. 638) z późniejszymi zmianami (Dz.U. Nr 11, poz. 97), Rozp. Min. Środowiska z dnia 27/09/2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1206), Rozp. Min. Gospodarki i Pracy z dnia 4/08/2004 r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1968).

Utylizacja zużytych środków smarnych: Przepracowane lub zanieczyszczone środki smarne należy poddać recyklingowi lub dostarczyć do autoryzowanych firm utylizacji odpadów, działających zgodnie z obowiązującymi przepisami. W żadnym wypadku nie odprowadzać do środowiska (gleby, wody) ani kanalizacji.

Utylizacja produktu: Jak w przypadku przepracowanych środków smarnych.

Utylizacja opakowań: Dokładnie opróżnione opakowania poddać recyklingowi lub przekazać autoryzowanej firmie utylizacji odpadów, działającej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

14. Informacje o transporcie

Nie stwarza zagrożenia w czasie transportu według kodów ADR/RID, IMO oraz IATA/ICAO.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Klasyfikacja preparatu: Zawiera fenotiazynę. Może wywoływać reakcję alergiczną.

Zwroty S: S2: Chronić przed dziećmi.
S46: W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

Obowiązujące przepisy polskie:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia *zmieniające rozporządzenie w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego* z dnia 14 grudnia 2004 r. (Dz.U. Nr 2, poz. 8 z 2005 r.).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *zmieniające rozporządzenie w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych* z dnia 9 listopada 2004 r. (Dz.U. Nr 260, poz. 2595).
Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi* z dnia 4 sierpnia 2004 r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1968).
Rozporządzenie Ministra Środowiska *w sprawie określenia wzorów oznakowania opakowań* z dnia 23 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 94, poz. 927).
Ustawa *o zmianie ustawy o odpadach* z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 116, poz. 1208).
Ustawa *o zmianie ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* z dnia 18 grudnia 2003 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 11, poz. 97).
Ustawa *o ogólnym bezpieczeństwie produktów* z dnia 12 grudnia 2003 r. (Dz.U. Nr 229, poz. 2275).
Rozporządzenie Ministra Środowiska *w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska* z dnia 9 grudnia 2003 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 2141).
Ustawa *o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw* z dnia 17 października 2003 r. (Dz.U. Nr 189, poz. 1852).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem* z dnia 2 września 2003 r. (Dz.U. Nr 199, poz. 1948).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie oznakowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych* z dnia 2 września 2003 roku. (Dz.U. Nr 173, poz. 1679).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych* z dnia 2 września 2003 roku (Dz.U. Nr 171 poz. 1666).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie informacji o preparatach niebezpiecznych, dla których nie jest wymagane dostarczenie karty charakterystyki* z dnia 17 stycznia 2003 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 170).
Ustawa *o zmianie ustawy o odpadach i niektórych innych ustaw* z dnia 19 grudnia 2002 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 7, poz. 78).
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej *w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* z dnia 29 listopada 2002 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 1833).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie obowiązku dostarczenia karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne* z dnia 14 sierpnia 2002 r. (Dz.U. Nr 142, poz. 1194).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego* z dnia 3 lipca 2002 r. (Dz.U. Nr 140, poz. 1171).
Rozporządzenie Ministra Środowiska *w sprawie katalogu odpadów* z dnia 27 września 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1206).
Ustawa *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* z dnia 11 maja 2001 r. (Dz.U. Nr 63, poz. 638).

Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., (Dz.U. Nr 62, poz. 628).

Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 11, poz. 84 z późniejszymi zmianami: Dz.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085; Nr 123, poz. 1350; Nr 125, poz. 1367; Dz.U. z 2002 r. Nr 135, poz. 1145; Nr 142, poz. 1187; Dz.U. z 2003 r. Nr 189, poz. 1852).

Przepisy Wspólnoty Europejskiej:

67/548/EEC – Dyrektywa o substancjach niebezpiecznych.

1999/45/EC – Dyrektywa o preparatach niebezpiecznych.

91/155/EEC – Dyrektywa o kartach charakterystyki.

Raport CONCAWE 01/53 – Klasyfikacja i oznaczanie substancji petrochemicznych zgodnie z europejską dyrektywą o substancjach niebezpiecznych.

Raport CONCAWE 01/54 – Klasyfikacja substancji petrochemicznych pod względem zagrożeń dla środowiska – podsumowanie danych i racjonalne uzasadnienie.

Raport CONCAWE 5/87 – Aspekty zdrowotne środków smarnych.

16. Inne informacje

Informacje zawarte w niniejszej karcie oparte są na obecnej wiedzy i mają za zadanie opisać produkt pod względem wymagań zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska. Dlatego nie powinny być traktowane jako gwarancja specyficznych właściwości produktu. Odnoszą się jedynie do opisywanego produktu, nie mogą być brane pod uwagę w przypadku zmieszania go z innymi produktami. Niniejsza karta charakterystyki nie stanowi oszacowania zagrożeń w miejscu pracy.

Obowiązkiem użytkownika jest zapoznanie się z powyższymi danymi oraz stosowanie się do wszelkich obowiązujących wymagań i regulacji prawnych.

Ograniczenia w użyciu: Produkt jest przeznaczony do zastosowań komercyjnych lub procesów przemysłowych. Nie należy wykorzystywać produktu do celów innych niż podano w punkcie 1 bez wcześniejszej konsultacji z firmą Shell.

Informacja techniczna: Tel. 0-22 570-00-85.

Aktualizacja: Wersja 2.2.   Drobne zmiany w p. 2, 3, 4, 8, 11, 15 oraz 1 i 16.

Wersja oryginału: 2.1   Data wydania oryginału: 2005/02/04.

Opis zwrotów R mogących występować w powyższych punktach:

R43:   Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Opis symboli zagrożenia mogących występować w powyższych punktach:

Xi: Drażniący